

Til beslutningsforslag nr. B 92. Beretning afgivet af Retsudvalget den 27. september 2007

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om adgang til dokumenter om egne forhold i PET's arkiver og om oprettelse af et uafhængigt ankenævn for afslag på anmodning om arkivadgang

[af Line Barfod (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 8. februar 2007 og var til 1. behandling den 2. maj 2007. Beslutningsforslag blev efter 1. behandling henvist til Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 4 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 26 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF og KF) henviser til, at Udvalget vedrørende Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester, som blev nedsat i 1998 af den daværende regering, har til opgave bl.a. at overveje spørgsmålet om den enkelte borgers adgang til at få oplyst, hvorvidt vedkommende er registreret i efterretningstjenesternes registre. I udvalgets overvejelser vil bl.a. kunne indgå de overvejelser af retssikkerhedsmæssig karakter, der kan rejses, hvis en forsker eller journalist offentliggør f.eks. personoplysninger, som vedkommende har fået gennem en særlig adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver.

Flertallet noterer sig, at færdiggørelsen af udvalgets overvejelser afventer Undersøgelses-

kommissionen vedrørende PET, der i 1999 blev nedsat af den daværende regering og et flertal i Folketinget. I forbindelse med kommissionens nedsættelse blev det aftalt med den daværende justitsminister, at udvalget skulle afvente undersøgelseskommissionens afgivelse af beretning, idet de spørgsmål, som udvalget skal overveje, kan have nær sammenhæng med de forhold, som kommissionen skal undersøge.

Flertallet noterer sig endvidere, at justitsministeren har oplyst, at kommissionen forventer, at dens arbejde afsluttes i 2008, formentlig omkring medio 2008. Flertallet opfordrer regeringen til at tilstræbe, at resultatet af det ovennævnte udvalgs arbejde foreligger så tidligt som muligt efter, at kommissionen har afgivet beretning.

Flertallet noterer sig endelig, at PET i sin praksis har bestræbt sig på at tage hensyn til berørte enkeltpersoner ved at imødekomme ønsker om dokumentadgang fra personer, som der er offentliggjort oplysninger om på baggrund af en særlig adgang til tjenestens arkiver.

Uanset denne praksis finder flertallet, at den udvidede adgang til bl.a. PET's arkiver, som der i de seneste år er åbnet op for angående de berørte enkeltpersoner, rejser retssikkerhedsmæssige spørgsmål, som der er behov for en samlet afklaring af. Flertallet finder imidlertid, at denne afklaring må ske på grundlag af den kommende betænkning fra det ovennævnte udvalg.

Beretrn. o. f. t. beslutn. vedr. forhold i PET's arkiver m.v.

Et mindretal i udvalget (S, RV, SF og EL) noterer sig, at justitsministeren har tilkendegivet, at det efter ministerens opfattelse kan udgøre et retssikkerhedsmæssigt problem, hvis en forsker eller journalist offentliggør f.eks. personoplysninger, som vedkommende har fået gennem en særlig adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver.

Mindretallet understreger vigtigheden af, at der fastsættes præcise og udtrykkelige vilkår vedrørende beskyttelsen af de personer, som kan være omtalt i det materiale, som forskere og journalister meddeles adgang til i Politiets Efterretningstjenestes arkiver, samt at de relevante myndigheder reagerer i nødvendigt omfang, hvis sådanne vilkår ikke overholdes.

Mindretallet har bemærket, at Politiets Efterretningstjeneste i visse tilfælde har meddelt personer adgang til indsigt i dokumenter, som indeholder oplysninger om dem selv, og at Politiets Efterretningstjeneste har lagt vægt på, at der har været offentliggjort oplysninger om de pågældende personer på baggrund af forskeres og journalisters adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver.

Mindretallet finder, at udgangspunktet må være, at den enkelte person, hvorom der offentliggøres personoplysninger, som er erhvervet gennem en særlig adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver, forud for offentliggørelsen får tilbudt adgang til det samme materiale om pågældende, som forskeren/journalisten har fået adgang til. Forskeren/journalisten kan ikke få adgang til materiale, som ikke også den enkelte person, hvorom der offentliggøres oplysninger, har fået tilbudt adgang til.

Mindretallet bemærker i fortsættelse heraf, at justitsministeren har oplyst, at adgangen til oplysninger i de afklassificerede dokumenter hidtil alene er sket efter anmodning, men at Politiets Efterretningstjeneste ikke kan udelukke, at efterretningstjenesten på eget initiativ i helt særlige situationer vil overveje at give en person adgang til oplysninger om den pågældende, som f.eks. forskere har haft adgang til.

Mindretallet finder imidlertid, at Politiets Efterretningstjeneste, før en forsker eller journalist får adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver, som indeholder oplysninger om konkrete personer, skal kontakte de pågældende personer og opfordre disse til at gennemgå materialet, før forskeren eller journalisten får adgang til materialet.

Mindretallet henviser til, at Udvalget vedrørende Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester, som blev nedsat i 1998 af den daværende regering, har til opgave bl.a. at overveje spørgsmålet om den enkelte borgers adgang til at få oplyst, hvorvidt vedkommende er registreret i efterretningstjenesternes registre, og at der i udvalgets overvejelser bl.a. vil kunne indgå de overvejelser af retssikkerhedsmæssig karakter, der kan rejses, hvis en forsker eller journalist offentliggør f.eks. personoplysninger, som vedkommende har fået gennem en særlig adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver.

Mindretallet finder det utilfredsstillende, at arbejdet i Udvalgets vedrørende Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester er trukket i langdrag, og opfordrer regeringen til tilstræbe, at resultatet af udvalgets arbejde, eventuelt i form af delbetænkninger, foreligger så tidligt som muligt.

P. u. v.

PETER SKAARUP
formand

Oversigt over bilag vedrørende B 92

Bilagsnr.	Titel
1	Henvendelse af 25/4-07 fra Svend Aage Christensen, DIIS, vedrørende adgangsforhold med hensyn til personoplysninger i efterretningsarkiver i en række lande
2	Meddelelse om udvalgsbehandlingen af forslaget
3	1. udkast til beretning
4	2. udkast til beretning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 92

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvilke personer der har fået adgang til PET's register, og hvilke der har fået afslag på adgang til PET's register, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, i hvilket omfang personerne har fået adgang til oplysninger i PET's register, herunder under hvilke vilkår denne adgang er blevet bevilget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvornår sagen om Bent Jensens eventuelle brud på reglerne om tavshedspligt forventes afsluttet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren mener, at det er et retssikkerhedsmæssigt problem, når forskere og journalister kan få adgang til dele af PET's arkiver, når de, der omtales i deres udgivelser, ikke kan få adgang, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om en redegørelse for, hvorfor det er et problem at følge samme retningslinjer som den amerikanske efterretningstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren vil oversende det PET-notat, som blev sendt til Bent Jensen i forbindelse med spørgsmålet, om historikeren har overtrådt sin tavshedspligt i forbindelse med offentliggørelse af en kronik, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren vil oversende de retningslinjer fra PET, som var gældende for historikeren Bent Jensens arkivadgang, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om en redegørelse for de amerikanske regler om borgernes adgang til efterretningstjenesternes arkiver, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om en kommentar til henvendelsen af 25/4-07 fra Svend Aage Christensen, DIIS, vedrørende adgangsforhold med hensyn til personoplysninger i efterretningsarkiver, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om ministerens brev af 26/4-07 til medlem af Europa-Parlamentet Søren Søndergaard, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om personers adgang til indsigt i oplysninger om dem selv, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm., om notat af 30. april 2007 fra PET er udarbejdet i et samarbejde mellem PET og Justitsministeriet eller Statsministeriet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
13	Spm. om historikeren Bent Jensens svarskrivelse til PET, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm., om ministeren vil sikre journalist Jørgen Dragsdahl adgang til samme arkivalier hos PET, som historikeren Bent Jensen havde adgang til, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om, hvorvidt historikeren Bent Jensen kan anvende dokumenter og informationer, som bygger på adgang til PET's arkiver, i forbindelse med retssag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om, hvilke oplysninger i Bent Jensens artikel i Jyllands-Posten den 14. januar 2007 PET betragter som klassificerede oplysninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm. om enkelte personers adgang til oplysninger om dem, som er gjort tilgængelige for forskere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm., om efterretningstjenesten på eget initiativ giver en person adgang til oplysninger om den pågældende, som f.eks. forskere har haft adgang til, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om kontakt til de pågældende personer og opfordring til disse om at gennemgå materialet, før forskeren eller journalisten får adgang til materialet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om krav til lovændring som følge af spørgsmål 17-19, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm. om initiativer, som tilstræber, at resultatet af udvalgets arbejde, eventuelt i form af delbetænkninger, foreligger så tidligt som muligt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm. om uddybning af besvarelsen af spørgsmål 16, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
23	Spm. om, hvornår ministeren forventer at Undersøgelseskommissionen vedrørende Politiets Efterretningstjeneste kan afslutte sit arbejde, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
24	Spm. om, hvilke konsekvenser en eventuel gennemførelse af Enhedslistens beretningsbidrag, jf. 1. udkast til beretning (bilag 3), vil få i forhold til sagsbehandlingstiden for ansøgninger om arkivadgang fra forskere m.fl., til justitsministeren, og ministerens svar herpå
25	Spm. om, hvilke ressourcemæssige konsekvenser en eventuel gennemførelse af Enhedslistens beretningsbidrag, jf. 1. udkast til beretning (bilag 3), vil få, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
26	Spm., om ministeren i fortsættelse af spørgsmål 24 og 25 kan bekræfte, at andre lande har regler i retning af den ordning, der er beskrevet i Enhedslistens beretningsbidrag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå